



Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/11426-1
Saksbehandler Anette Meling

Utvalg	Møtedato
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	20.10.2026
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	20.10.2026
Ungdomsrådet 2026-2027	19.10.2026
Kommunestyret 2023 - 2027	29.10.2026

Tilstandsrapport 2025-26 for barnehage, skole og barnevernet i Grimstad kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret tar tilstandsrapport 2025-26 for skole og barnevern i Grimstad til orientering.

Vedlegg

Tilstandsrapport 2025-2026

Dokumenter

- Udir (analysebrett for statistikk – skole og GSI)
- Statistisk sentralbyrå (SSB)
- Forskningsbidrag

Aktuelle lovverk

- Opplæringsloven med forskrifter
- Barnevernsloven
- Barnekonvensjonen
- Kommune-loven

Kommuneplanen

Saken er relevant for kommuneplanens satsingsområder ved at kvaliteten i grunnskolen og i barnevernet utgjør en sentral del av kommunens langsiktige mål om bærekraftig samfunnsutvikling. God opplæring, forebygging og tidlig innsats bidrar til å styrke oppvekstsvilkår, sosial inkludering og folkehelse. Videre legger arbeidet til rette for en effektiv og kunnskapsbasert tjenesteutvikling som er i tråd med kommunens mål om å sikre likeverdige tjenester og muligheter for alle barn og unge.

Sammendrag

Tilstandsrapporten omfatter mange sentrale temaer, tall og statusoppdateringer knyttet til både skole og barnevern. Rapporten inkluderer også vurderinger og anbefalinger om veien videre. Ved å lese sammendraget, oppsummeringen under hvert kapittel, samt anbefalingene, vil leseren få med hovedpunktene i den samlede rapporten.

Under følger tilstandsrapportens sammendrag i sin helhet.

Fakta

Opplæringsloven § 17-12 regulerer kommunens plikt til å arbeide med kvalitetsutvikling for grunnskolen. Her fremgår det at kommunen skal arbeide for å opprettholde og heve kvaliteten i grunnskoleopplæringen. Kommunen skal sørge for at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt. Som en del av oppfølgingsansvaret, skal kommunestyret minst en gang i året få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultater og gjennomføringen til elevene i opplæringen. Denne rapporten er en del av denne informasjonen. Rapporten skal gi politisk og administrativ skoleeier et faktabasert grunnlag for å følge opp resultatene til de enkelte skolene, og den skal settes i sammenheng med kommunens mål og satsinger, nasjonale lover og retningslinjer.

Første januar 2021 ble det lovbestemt, i barnevernsloven § 2-1, at kommunestyret minst en gang i året skal få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten. Krav om utarbeidelse av tilstandsrapport hadde sammenheng med at kommunens øverste politiske og administrative ledelse har det overordnede ansvaret for at barneverntjenesten forvaltes i tråd med gjeldende regelverk og at tjenestene er forsvarlige. Tilstandsrapport for skole og barnevern 2025-26 inngår i samme dokument.

Den årlige tilstandsrapporten inngår som en del av det ordinære plan, budsjett og rapporteringsarbeidet. Rapporten er ment som et viktig grunnlag for politiske vedtak om mål, strategier og tiltak.

Tilstanden på grunnskolens område

Tallet på elever i Grimstad har gått noe ned de siste årene. I skoleåret 2025–26 er det 2825 elever i Grimstadskolen, mot 2888 året før. SSBs befolkningsframskrivninger viser at det forventes en nedgang i elevgrunnlaget de kommende årene, før det igjen kan øke. Dette vil kunne få betydning for organiseringen av skolen og behovet for undervisningspersonale. Det er samtidig grunn til å merke seg at utviklingen i elevtallet i de kommunale skolene ikke gir et fullstendig bilde av utviklingen i elevgrunnlaget i Grimstad. Selv om elevtallet i de kommunale skolene har gått ned de siste årene, har det samtidig vært en økning i antall elever i private skolene. Fødselstallene i Grimstad viser dessuten en utvikling som ikke fullt ut samsvarer med SSBs framskrivninger, fordi vi nå opplever en økning. Samlet sett gjør dette at det er usikkerhet knyttet til prognosene for framtidig elevtallsutvikling, og at utviklingen bør følges tett i årene framover.

Årsverk til undervisning samlet er tilnærmet uendret fra 2024–25 til 2025–26, med henholdsvis 227,7 og 227,9 årsverk. Det har samtidig vært en reduksjon i årsverk til individuell tilrettelagt opplæring og særskilt språkopplæring, mens årsverk knyttet til ordinær undervisning har økt noe. Antall årsverk til assistenter er også omtrent uendret. Årsverk til assistent etter enkeltvedtak er imidlertid redusert med 13,6 årsverk. Endringen må ses i sammenheng med utviklingen i individuell tilrettelagt opplæring og endringer i ny opplæringslov.

Det varierer fortsatt mellom skolene om lærernormen er oppfylt. Sju skoler oppfyller normen, mens fem skoler ikke gjør det. Fevik skole, Fjære barneskole, Grimstad ungdomsskole, Landvik skole og Drottningsborg ungdomsskole oppfyller ikke minstekravet. De samme skolene har hatt avvik fra normen over flere år, og avviket er samlet sett større enn året før.

Andelen elever med vedtak om individuell tilrettelagt opplæring var 8,0 prosent i Grimstad i 2025–26, mot 9,1 prosent året før. Andelen er dermed redusert, men varierer betydelig mellom skolene. Det er også forskjeller mellom trinnene og mellom gutter og jenter. Det har samtidig vært en økning i antall elever som får opplæring i alternative opplæringsarenaer, fra 34 til 47 elever.

Andelen elever med vedtak om særskilt språkopplæring er redusert fra 9,8 prosent i 2024–25 til 8,9 prosent i 2025–26. Videre er det fortsatt lærere i Grimstadskolen som underviser i fag der de mangler relevant kompetanse. Totalt mangler 104 lærere relevant kompetanse. Samlet er det en økning på 29 lærere fra året før.

Elevene i Grimstad rapporterer gjennomgående om et godt læringsmiljø. Resultatene ligger i hovedsak nær landsgjennomsnittet. På 7. trinn er støtte fra lærerne den høyest skårende indikatoren, mens vurdering for læring skårer lavest. På 10. trinn er faglige utfordringer den høyest skårende indikatoren. Resultatene er i hovedsak stabile, men det er enkelte endringer fra året før.

Andelen elever som rapporterer at de blir mobbet, er fortsatt lavere i Grimstad enn på landsbasis. I 2025–26 gjelder dette både 7. og 10. trinn. Samtidig har andelen økt noe i Grimstad fra året før, mens den har gått ned på landsbasis. Mobbing forekommer på flere arenaer, både på skolen og digitalt, og elevene kan oppleve mobbing både ansikt til ansikt og digitalt.

Fraværet blant elever på 10. trinn har økt både nasjonalt og i Grimstad. I 2024–25 var medianfraværet i Grimstad 11 dager og 9 enkelttimer, mot 9 dager og 8 timer på landsbasis. Grimstad har hatt høyere fravær enn landet de siste tre årene. Samtidig viser nasjonale analyser en tydelig sammenheng mellom fravær og skoleprestasjoner, selv om sammenhengen ikke gjelder for alle elever.

Resultatene fra nasjonale prøver viser variasjon mellom trinn og fag. På 5. trinn har Grimstad en relativt stor andel elever på mestringsnivå 2 i alle tre prøvene. I matematikk er det en tydelig bedring fra året før. På 8. trinn ligger resultatene i hovedsak på nivå 2 og 3, og det har vært en forskyvning fra høyere til lavere nivå, særlig i engelsk og matematikk. Samlet viser resultatene at det fortsatt er en utfordring å få flere elever opp på de høyeste mestringsnivåene.

Standpunktkarakterene på 10. trinn har vært forholdsvis stabile de siste årene. I 2025–26 er gjennomsnittet i Grimstad 3,7 i norsk og matematikk og 4,0 i engelsk. Sammenlignet med landet ligger Grimstad noe lavere i norsk og engelsk, mens matematikk er på samme nivå. Også eksamensresultatene varierer fra år til år. I 2025–26 ligger Grimstad noe under landsgjennomsnittet i norsk og matematikk, mens engelsk er på samme nivå som landet. Engelsk er samtidig faget med høyest gjennomsnittskarakter både på standpunkt og på eksamen i Grimstad.

Grunnskolepoengene i Grimstad har variert de siste årene. Resultatene viser at det er tydelige forskjeller mellom gutter og jenter. Grunnskolepoeng må ses i sammenheng med både standpunkt- og eksamenskarakterer og med utviklingen over flere år.

Skolebidragsindikatoren viser at skolebidraget varierer mellom trinnene. I 2024+2025 ligger Grimstad under landsgjennomsnittet på 1.–4. og 8.–10. trinn, mens 5.–7. trinn ligger over landsgjennomsnittet. På 5.–7. trinn har indikatoren økt fra -0,4 i 2022+2023 til 0,3 i 2024+2025. Resultatene må ses i sammenheng med øvrige resultater og lokal kunnskap om skolene.

Når det gjelder andelen elever som har gjennomført og bestått videregående opplæring i løpet av fem/seks år, viser de siste tilgjengelige tallene en gjennomføring på 81 prosent for elever fra Grimstad. Om kort tid venter vi tall for Grimstad-elevene som gikk ut i 2025. Det er betydelige forskjeller mellom utdanningsprogrammene: 89,8 prosent fullfører på studieforberedende program, mens 70,2 prosent fullfører på yrkesfaglige program. Det er også kjønnsforskjeller i gjennomføringen, ved at en større andel jenter enn gutter fullfører videregående opplæring.

Tilstanden på barnevernområdet

Barnevernstjenesten i Grimstad har de siste årene vært gjennom en omfattende endrings- og utviklingsprosess. Det er arbeidet med arbeidsmiljø, arbeidskultur, kompetanse, arbeidsdeling og rutiner, samtidig som tjenesten har fått nye oppgaver og økte krav gjennom ny barnevernslov og oppvekstreformen. Tjenesten beskriver at endringsarbeidet har gitt positive resultater i form av godt arbeidsmiljø, økt kompetanse og høy kvalitet i tjenestene.

Aktivitetsnivået er fortsatt høyt, samtidig som antallet bekymringsmeldinger har vært relativt stabilt de siste årene. Det er særlig politiet, helsetjenestene, foreldre selv og barnevernstjenesten som står for en stor andel av meldingene. Tjenesten peker samtidig på at barnehager og helsestasjoner, som er sentrale aktører i tidlig innsats, står for en relativt liten andel av meldingene.

Mangel på fosterhjem og institusjonsplasser er en sentral utfordring. Tjenesten opplever at manglende kapasitet i Bufetat fører til at kommunen i større grad må rekruttere fosterhjem selv, og at barn kan bli boende lenger i beredskapshjem enn ønskelig. Samtidig har det vært en økende kompleksitet i hjelpetiltakene, med behov for omfattende tiltakspakker i enkelte saker. Hjemme Hos er et sentralt tiltak i arbeidet med å gi tidlig og tilpasset hjelp og forebygge mer inngripende tiltak.

Grimstad bruker mindre ressurser på barnevern enn landsgjennomsnittet. For 2025 viser nøkkeltallene i rapporten lavere utgifter per barn i alderen 0–17 år, per barn i barnevernet og per barn som bor utenfor hjemmet enn landsgjennomsnittet. Tjenesten har samtidig et sårbart bemanningsbilde, blant annet som følge av permisjoner og sykefravær. Sykefraværet oppgis til om lag 6 prosent.

Fremover er hovedfokuset å videreutvikle kompetansen og tjenesten, styrke det tverrfaglige samarbeidet og arbeidet med tidlig innsats og forebygging. Det er også behov for å styrke ledelsesstrukturen gjennom å etablere avdelingsledere, samt fortsatt arbeide med rekruttering av fosterhjem og oppfølging av nye oppgaver og lovkrav.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Se siste kolonne i matrisen under og konklusjon

Vurderinger:

Hvert temaområde i tilstandsrapporten avsluttes med oppfølgingspunkter for kommende periode. For å sikre en god og realistisk kvalitetsutviklingsprosess, er det imidlertid nødvendig å foreta prioriteringer om hva som bør iverksettes først og hva som kan komme senere. Rapportens siste kapittel omhandler anbefalinger og veien videre. I forbindelse med ressursprioriteringen presenteres følgende anbefalinger:

Anbefaling (hva)	Hvorfor	Konkretisering (hvordan)	Deltakere (hvem)	Konsekvenser for økonomi og ressursbruk
Mål 1-4 i forebyggende plan: Videreføre dreining av Individuell tilrettelagt opplæring - til ordinær tilpasset opplæring	Mindre stigmatisering, bedre bruk av ressurser, flere barn kan få hjelp raskere, mer inkludering og behov for mindre saksbehandling	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fortsette med kollektiv kompetanseutvikling (KKU) – særlig rettet mot bedre inkluderende praksis for alle barn og elever ➤ Kompetanseheving av skolens ansatte og PPT ➤ Aktiv skoleeier som initierer samlinger 	Skolene i samarbeid med PPT og skoleeier	<u>Kostnader:</u> Ressurser til kurs, utdanning og veiledning <u>Gevinst</u> Færre enkeltvedtak på sikt Enklere saksbehandling Flere barn og unge som mestrer livet
Mål 4 i forebyggende plan: Forbedre faglige resultater	Nasjonale prøver og skole-resultater viser til dels bekymringsfull utvikling	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bedre analyser og tiltak knyttet til lokale resultater ➤ Mål og tiltak må komme tydelig frem i virksomhetsplanene til skolene 	Ledere og ansatte i skolene i samarbeid med skoleeier	<u>Kostnader</u> Ingen kostnader <u>Gevinst</u> Bedre resultater som igjen øker sjansen for bedre gjennomføring og deltakelse i samfunnet
Mål 2 i forebyggende plan: Trygge voksne rundt barn og unge	Bidra til å trygge og støtte voksne rundt barnet Bidra til å skape gode samarbeid Bidra til å skape gode foreldre-nettverk	Foreldreveiledning til alle foresatte Bruke systematiske programmer som skal medføre likhet og inkludering	Helse-stasjon Kvalifiserings-tjenesten Familiesenter ICDP-veiledere Barnehage Skole Kultur Nav Barnevern	<u>Kostnader:</u> Ressurser til foreldreveiledning <u>Gevinst:</u> Tidlig innsats Færre enkeltvedtak Hindre utenforskap, mobbing og krenkelser Flere barn og unge som mestrer livet Trygge foreldre (voksne)

Mål 1-5 i forebyggende plan: Ledelse	Styrket ledelse på ulike nivåer kan bidra til bedre bruk av ressurser Flere elever utfordrer mer enn tidligere og styrket klasseledelse vil bli nødvendig for å lykkes med å få til et godt læringsmiljø	Følge opp «ny» organisasjonsstruktur i oppvekstsektoren med mindre lederspenn, tettere oppfølging og kortere rapporteringslinjer	Ledere på ulike nivå Klasseledere i skole Ped. ledere i barnehage	<u>Kostnad:</u> Kompetansehevende tiltak Organisasjonsendringer <u>Gevinst:</u> Trygge og bedre ledere Mer effektive ledelsesstrukturer
Mål 1-5 i forebyggende plan: Temadager mellom politisk nivå og oppvekstsektoren	Politisk nivå skal være oppdatert og ha kunnskap om oppvekstsektoren, samt å legge til rette for gode vedtak	Videreføres og innarbeides i politisk møteplan	Politikere, ledere i oppvekstsektor og nøkkelpersonell	<u>Kostnader</u> Møtegodtgjørelser for politisk nivå <u>Gevinst</u> Bedre og mer effektiv utnyttelse av felles ressurser
Mål 1-4 i forebyggende plan: Felles tverrfaglige samlinger	Utnytte den samlede kompetansen og sikre god samhandling	Felles møtepunkter og samlinger settes i årshjul	Ledere og nøkkelpersonell avhengig av tema Koordineres av Tverrfaglig utviklings-team (TUT)	<u>Kostnad:</u> Tverrfaglige Samlinger og workshops <u>Gevinst:</u> Bedre og mer effektiv utnyttelse av felles ressurser og styrke det tverrfaglige samarbeidet til det beste for barn, unge og deres foresatte

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Grimstad Kommunestyre tar tilstandsrapport 2025-26 for skolene og barnevernet i Grimstad til orientering.

Videre anbefales det at utfallet av dialogen og drøftingen av tilstandsrapporten, etter presentasjonen for kommunestyret, legges til grunn for mål og strategier knyttet til hvilket nivå og kvalitet tjenestene som leveres for barn og unge i Grimstad, skal ha.